

دانه (در مرحله سفت شدن)

غلاف

غلاف و گل

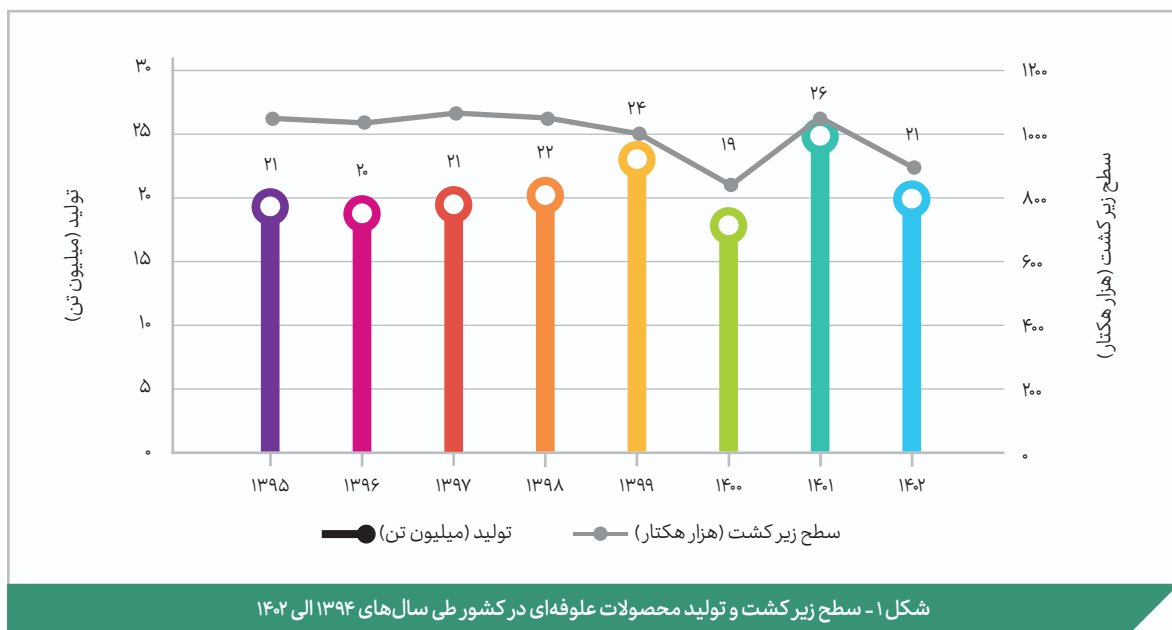

افزایش تولید علوفه در دیم‌زاهای گرم و نیمه‌گرم کشور با معرفی رقم خلر سیمکی

مرکز تحقیقات و آموزش کشاورزی و منابع طبیعی استان‌های کهگیلویه و بویراحمد، ایلام^۲، لرستان^۳

۶ بیان مسئله

بر اساس آمار وزارت جهاد کشاورزی در سال زراعی ۱۴۰۲-۱۴۰۱، از مجموع ۱۲/۹۵ میلیون هکتار سطح زیرکشت محصولات زراعی، حدود ۶/۹۸ درصد (معادل ۹۰۴ هزار هکتار) به نباتات علوفه‌ای اختصاص یافته است که سهم تولید آنها در کل محصولات کشور، ۲۵/۴ درصد (معادل ۲۱ میلیون تن) است (شکل ۱).

تنش خشکی به عنوان مهم ترین عامل محدودکننده تولید محصولات زراعی شناخته شده است. افزایش تدریجی دما، کاهش نزولات جوی، افزایش تبخیر سطح خاک، کاهش ماده آلی و در نتیجه افت شدید حاصلخیزی خاک های زراعی، چالشی جدی برای کشاورزی به ویژه در مناطق دیم کشور به شمار می رود. استفاده از گیاهان مقاوم به خشکی مانند لگوم های متحمل به تنش خشکی، می تواند سازگاری با شرایط نامساعد را افزایش داده و روند حرکت به سوی تولید پایدار را تسریع نماید. لازم است توجه ویژه ای به حمایت های فنی، لجستیکی و بازرگانی در توسعه کشت لگوم های یک ساله دیم مبذول گردد.

6 معرفی دستاورد

اجرای موفق برنامه ملی جهش تولید در دیم زارها بدون توجه به محصولات تناوبی بومی مانند لگوم های یک ساله دیم و حبوبات، پایدار نخواهد بود. نتایج هشت سال بررسی رقم خلر دیم «سیمکی» در ایستگاه های گچساران، شیروان چرداول، صالح آباد و کوهدشت نشان داد که این رقم از نظر عملکرد علوفه تر (۲۴۱۵۸ کیلوگرم در هکتار) نسبت به رقم خلر «آراز» (۲۰۴۰۲ کیلوگرم در هکتار) به طور معنی داری برتری دارد (۳۷۵۶ کیلوگرم در هکتار افزایش). همچنین عملکرد علوفه خشک سیمکی ۶۸۵۸ کیلوگرم در هکتار در مقایسه با ۶۴۱۴ کیلوگرم در هکتار رقم شاهد، عملکرد دانه ۱۷۵۶ کیلوگرم در هکتار در مقابل ۱۶۱۲ کیلوگرم در هکتار شاهد، پروتئین کاه ۲۲ درصد (در مقابل ۱۸/۳ درصد شاهد) و مجموع پروتئین کاه و دانه ۱۹۰۱ کیلوگرم در هکتار نسبت به ۱۵۳۹ کیلوگرم در هکتار شاهد، از برتری قابل توجهی برخوردار بوده است. این رقم برای کشت در دیم زارهای گرمسیر و نیمه گرمسیر استان های گلستان، ایلام، اردبیل، خرم آباد، کهگیلویه و بویراحمد مناسب شناخته شده است.

6 فرایند تجاری سازی دستاورد

رقم خلر سیمکی پس از معرفی، وارد چرخه تولید و تکثیر بذر شد. در سال زراعی ۱۴۰۴-۱۴۰۳ در طبقات سوپر الیت و الیت، در سطح ۱۵ هکتار در ایستگاه های هدف تکثیر می گردد. با توجه به پتانسیل عملکرد بالا، کیفیت مطلوب علوفه و دانه و نقش موثر در بهبود حاصلخیزی خاک برای کشت های بعدی، پیش بینی می شود که این رقم در سطح بیش از ۵۰۰۰ هکتار در اراضی مستعد مناطق گرم و نیمه گرم کشور شامل استان های کهگیلویه و بویراحمد، اردبیل (مغان)، لرستان (کوهدشت)، گلستان (گرگان) و ایلام، و همچنین مناطق سردسیر این استان ها توسعه یافته و مورد استقبال بهره برداران قرار گیرد.

6 پتانسیل اقتصادی و اثر بخشی

۱	پیش بینی سطح زیر کشت: بیش از ۵۰۰۰ هکتار
۲	افزایش عملکرد علوفه و دانه نسبت به آراز: ۳۷۵۶ و ۱۴۴ کیلوگرم در هکتار
۳	افزایش تولید علوفه و دانه نسبت به آراز در سطح ۵۰۰۰ هکتار: ۱۸۷۸۰ و ۷۲۰ تن
۴	سود ناخالص در نفوذ کامل: علوفه ۹۳۹ میلیارد ریال و دانه ۹۶۸ میلیارد ریال